

Kodėl reikia sakyti „dveji metai“, o ne „du metai“?

Nes žodis „metai“ yra daugiskaitinis, t. y. neturi vienaskaitos. Juk nepasakysi „metas“ skaičiuodamas metus. Kaip nepasakysi nei „marškinys“, nei „rungtynė“. Pagrindiniai skaitvardžiai – vienas, du, trys ... devyni – vartojami su tais daiktavardžiais, kurie turi ir vienaskaitą, ir daugiskaitą. O vadinamieji dauginiai skaitvardžiai – vieneri, vienerios, dveji, dvejios, abeji, abejos, treji, trejos ir t. t. – vartojami tik su daugiskaitiniais daiktavardžiais, tad **dveji metai, dvejios durys** ir pan.

Tačiau pasakymas „Penki tvartai, vienos durys“ yra taisyklingas, nes žodis „vienas“ gali būti vartojamas ir su daugiskaitiniais žodžiais, t. y. galima sakyti ir „Jis vyresnis *vieneriais* metais“ ir „Jis vyresnis *vienais* metais. Pastarasis netgi taisyklingesnis. Anksčiau niekaip kitaip nebūdavo sakoma, kaip: „vienos durys“, „vienos žirklys“, „vieni marškiniai“, „vieni metai“. Sena mįslė „Penki tvartai, vienos durys“ išlaikė seną žodžio *vienas* vartojimą su daugiskaitiniais daiktavardžiais. Tiek pagrindinė, tiek dauginė skaitvardžio *vienas* forma laikomos bendrinės kalbos normomis. Tačiau pirmenybė teiktina senajai vartosenai – pagrindinei formai **vieni, vienos**.

Taigi, gali būti ir **vieni**, ir **vieneri metai**, tačiau ne *du metai, trys metai*, o **dveji, treji metai** ir t. t.

Rita Kasparavičiūtė
Viešųjų ryšių skyriaus kalbos tvarkytoja (vyr. specialistė)